

Schapen zijn gevaarlijker dan wolven. En kippen, varkens en koeien ook

Het bijtincident in het Drentse Wapse doet voor- en tegenstanders van de wolf op Nederlands grondgebied opnieuw in de haren vliegen. Het dier is een bliksemafleider voor de werkelijke problemen in onze omgang met de natuur.
NIKO KOFFEMAN

De wolf dreigt in het maatschappelijk debat te worden aangewezen tot nationale zondebok. Een van de grootste politieke partijen koos de wolf als onderwerp van haar verkiezingscampagne waarin voor bejaging werd gepleit, bekende politici waarschuwen dat het wachten is op het moment dat een kind of een wandelaar wordt gegrepen door de wolf.

Alle angsten die ons als kind zijn ingeprent worden opnieuw manifest gemaakt in de door het kabinet geëntameerde maatschappelijke dialoog, waarin tegenstanders van de wolf hun stem verheffen en slachtoffers van de wolf tentoonstellen als angstaanjagende vooruitblik op wat ons allen te wachten zou staan als we de wolf ongemoeid laten. De minister van Landbouw noemde de omgang met de wolf 'een dilemma met veel emoties'. Reden om de discussie feitelijk te houden.

De wolf heeft de afgelopen 75 jaar in heel Amerika, Europa en Rusland zeventien slachtoffers gemaakt, voornamelijk als gevolg van toen nog heersende hondsdom. Het enige recente voorbeeld van een wolvenaantal was toen afgelopen weekend een mogelijke wolf in het nauw werd gedreven door een hobbydierhouder met een schep en een hooivork, duidelijk in strijd met alle adviezen om de wolf de ruimte te bieden om te vluchten.

Wie in het kader van het maatschappelijk debat een inventarisatie wil maken van gevaren vanuit het dierenrijk voor het mensdom, komt niet snel uit bij de wolf. Wereldwijd sterven jaarlijks 725 duizend mensen door muskieten, 25 duizend door hondenbeten, 500 door nijlpaarden en tien door de wolf.

Misschien reden om de wolf dan maar te betichten van roofzucht in de richting van landbouwhuisdieren. Maar ook die beschuldiging mist elke grond.

Zeker, de wolf maakt in Nederland enkele honderden prooien per jaar onder schapen en geiten, maar in vrijwel alle gevallen gaat het om dieren die van de boer niet de wettelijk verplichte bescherming kregen waarop ze recht hadden: een deugdelijk wolfwerend hek. Jaarlijks sterven volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek 223 duizend schapen en geiten onbedoeld op de boerderij, buiten de 685 duizend schapen en geiten die sterven in slachthuizen, niet zelden onverdoofd.

De massaliteit van de schapenhouderij is een groot gevaar voor de volksgezondheid. Tijdens de Q-koorts epidemie die verspreid werd vanuit de schapen- en geitenhouderij, werden vele tienduizenden mensen besmet en overleden inmiddels 107 mensen als gevolg van chronische klachten.

Het deskundigenberaad Zoonosen waarschuwde het kabinet onlangs dat het gezamenlijk

houden van varkens en kippen pandemisch gevaar kan opleveren wanneer het vogelgriepvirus overslaat op varkens, een situatie die op 100 boerderijen in Nederland een actueel gevaar vormt. Vooralsnog onderneemt het kabinet geen enkele actie tegen deze potentieel levensbedreigende situatie.

Wanneer het vogelgriepvirus in enkele stappen muteert naar een van mens-tot-mens besmettelijke variant - Nederlandse wetenschappers waarschuwen daar al jaren voor - ontstaat een pandemisch risico met een hoger sterfterisico dan corona ooit veroorzaakte.

Het is slechts een greep uit de gevaren die mens en dier bedreigen vanuit de veehouderij. MRSA-besmetting zorgt ervoor dat mensen die op een boerderij zijn geweest, een afzonderlijk opnameprotocol moeten ondergaan in ziekenhuizen. Het hepatitis E-virus waart rond in 90 procent van de varkensstallen, bloedbank Sanquin treft het virus inmiddels op grote schaal aan in het bloed van donoren, doordat 78 procent van de leverworsten en 80 procent van de leverpaté besmet is met het virus, volgens de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. Ook hier is mogelijke mutatie van het virus levensgevaarlijk.

We kennen uit de recente geschiedenis de gekkekoeienziekte die bij mensen tot de ziekte van Creutzfeld Jacob kan leiden. Antibioticaresistentie vormt een nieuw gevaar voor de volksgezondheid, evenals enterohemorragische E. coli (EHEC) die via mest op vlees of groenten terecht kan komen.

Het vermeende gevaar dat de wolf zou kunnen opleveren voor mensen valt in het niet bij de gevaren die mensen over zichzelf afroepen. De geldwolf is het werkelijke probleem, de wolf aanduiden als gevaarlijk is een bliksemafleider. We kunnen niet blijven doen alsof 650 miljoen slachtdieren per jaar geen probleem vormen en 20 wolven wel. De gewenste 'maatschappelijke dialoog' zou over de melkkoe, het spaarvarken en de kip met de gouden eieren moeten gaan.

De mens is levensgevaarlijk en de wolf weet dat, gaat de mens daarom instinctief uit de weg. Behalve wanneer die door de mens in het nauw wordt gedreven. Als we stoppen met indruisen tegen de natuur en in het wild levende dieren leren respecteren en waarderen, hebben we niets te vrezen.

Niko Koffeman is voorzitter van de Faunabescherming en fractievoorzitter in de Eerste Kamer voor de Partij voor de Dieren.